

ШЛЯХИ ВИХОДУ КОНЯРСТВА ІЗ КРИЗОВОЇ СИТУАЦІЇ В УМОВАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

А.В.Соколов, науковий співробітник

Миколаївський інститут агропромислового виробництва

У статті автор висвітлює своє бачення, як можна вийти з важкого становища, яке склалося на даний момент в галузі конярства Миколаївської області, показує шляхи якісного перетворення конярства.

В статье автор освещает свое видение, как можно выйти из затруднительной ситуации, которая сложилась на данный момент в отрасли коневодства Николаевской области, показывает пути качественного преобразования коневодства.

Вступ. Як ми знаємо, кінь завжди був супутником і вірним другом і помічником людини. На конях пасли худобу, обробляли землю, перевозили вантажі, брали участь у кінних спортивних змаганнях.

Більшість народів використовували коней, як джерело м'яса і молока. Шкіру цих тварин використовували в шкіряному виробництві. На даний час більшість сільських жителів мають потребу в конях, як альтернативу маленьким тракторам. Вже не секрет, що при використанні коней немає необхідності в придбанні запасних частин і пально-мастильних матеріалів, а також не порушується екологія. Не можна недооцінювати значення коней в сільському господарстві.

Методика досліджень. Дослідження проводилися за загальноприйнятою методикою, з використанням даних Головного управління статистики. У результати досліджень були включені показники бонітування коней, а також зоотехнічного обліку та виробничої діяльності господарств, які займаються конярством.

Результати досліджень. За даними ЦСУ, на 1 січня 1991 р. в Миколаївській області було 20082 голів коней, а на 1 січня 2005 р. залишилося тільки 10406 голів. Тенден-

ція зменшення поголів'я коней продовжується. У Миколаївській області конярство розвивалося за такими напрямками: племінне, робочо-користувальне, спортивне, призове, продуктивно-прикладне.

Основними напрямками є: племінний, спортивний і робочо-користувальний. За радянських часів конярству в області приділялося більше уваги, ніж тепер. У 1961 році був створений “Південьконецентр” у Варварівці Миколаївського р-ну з формованою конеспортивною базою. При ньому знаходиться дитяча спортивна школа олімпійського резерву по підготовці спортсменів з кваліфікованим тренерським складом. Вихованці цієї школи захищали честь і славу України, ставали призерами конеспортивних змагань як в Україні, так і за її межами. Більше 1500 медалей було завойовано спортсменами конеспортивної школи, половина з яких — золоті. Процес підготовки спортсменів кіннотників продовжується, й вони щороку беруть участь у змаганнях, відстоюють честь і славу своєї школи.

На теперішній час керує цим підприємством олімпійський чемпіон В.О.Погановський. При “Південьконецентрі” існує племзавод української верхової породи. Директором племзаводу є висококваліфікований коневода В.О.Присяжний.

На кінному заводі збережено цінне племінне ядро — 2 жеребця-плідника — 4/8 3528 Барокко (лінії Дарк Рональда) і Прибоя (лінія Пільгера), 36 основних конематок: 4/8 породи 7 голів (одна кобила лінії Мен О'Вара і 6 кобил лінії Дарк Рональда), УВП 27 гол. (лінії Дарк Рональда — 7 гол., лінії Безпечного — 11 гол., лінії Фактума — 5 гол., лінії Пільгера — 4 гол.), тракєненської породи — 2 гол. (обидві лінії Пільгера). Кобилиці належать до 6 маточних сімейств: 159 Темп — 5 гол., Оксанії — 5 гол., 220 Евріки — 2 гол., Нони — 2 гол., 248 Аляски — 1 гол., 317 Билини — 1 гол.

Українська верхова порода в наших умовах півдня показує

добрі результати в спорті. Ця порода характеризується відмінним екстер'єром, спокійним норовом, добре піддається тренінгу. У зв'язку з недостатньою підтримкою держави стоїть під загрозою селекційно-племінна програма розвитку поголів'я коней цієї породи в нашому регіоні.

Племзавод частину свого племінного молодняка постачає в “Південьконецентр” для тренінгу та участі його у змаганнях. Розведенням племінних коней верхових порід займаються ще 2 племрепродуктори: ПАФ “Зоря” Миколаївського р-ну і СТОВ ім.Мічуріна Братського р-ну. В цих господарствах потрібно провести ще велику роботу, щоб довести племінне конярство до належного рівня. На даний час молодняк коней вирощується нецілеспрямовано, тренінгом ніхто не займається. Виростає кінь без перспективи в подальшому спортивному використанні. Якщо керівництво цих господарств не зробить крок уперед, для правильної стратегії вирощування спортивних коней, то ці господарства залишаться без ліцензії і атестату, і будуть переведені в товарні господарства.

Наступним із напрямків розвитку конярства в Миколаївській області є робоче-користувальне. В ньому існує велика кількість проблем, однак цей напрямок — один із перспективних. Такі господарства, як “Мигія” Первомайського району, ДПДГ “Агрономія” Арбузинського, СТОВ “Нива” Врадіївського районів, де зосереджується велика кількість коней, не мають перспективних племінних плідників. Тому в ці господарства необхідно придбати жеребців-плідників ваговозних і рисистих порід для того, щоб покращити тяглові якості і інтенсивність росту молодняка. ДПДГ “Агрономія” планує придбати ново-олександрійського ваговоза. Порода відмічається високими тягловими якостями по перевезенню вантажів, витривалістю. Робочих коней господарства використовують для перевезення вантажів в поле та на ферми. Власники племінних жеребців-плідників могли б на основі заключених договорів надавати

послуги з парування конематок для одержання племінного молодняка з кращими якостями. Таким чином від одержаного приплоду могли б покращити генофонд коней у приватних власників. За даними ЦСУ, в області на 1 січня 2005 р. налічувалось 5292 голови конематок. За умовами планового парування конематок можна одержувати до 80% молодняка. Таким чином можливо одержувати більше поголів'я коней в області. Частина коней, які не використовуються в господарстві, реалізувати на забій. Не секрет, що для виробництва твердокопчених ковбас використовують до 10% м'яса конини, яка покращує смакові якості виробу. Конина повинна зайняти своє місце в м'ясному балансі області. Оптимальні напрямки відродження конярства в нашому регіоні, на наш погляд, треба починати з:

- удосконалення комплексних селекційно-племінних показників, підвищення генетичного потенціалу існуючих порід і створення нових міжпородних груп коней;
- роботу проводити в напрямку збільшення поголів'я таких племінних порід, як чистокровна верхова, українська верхова і новоолександрійський ваговоз;
- парування конематок з невідомим походженням в товарних господарствах проводити з племінними плідниками ваговозних і рисистих порід, а в племінних — чистопородне розведення по лініях, сімействах, вважаючи його основним методом племінної роботи;
- включення до технології вирощування всіх об'єктів племінної роботи групового тренінгу, виїздки, випробування молодняка з метою оцінки плідників за якістю потомків та його працездатності;
- проведення заводських і незаводських випробувань, участь в районних, обласних, всеукраїнських, міжнародних виставках, а також участь у змаганнях коней, подання найкращих племінних матеріалів;
- застосування найбільш характерних для області сіно-

концентратних типів годівлі з соковитими кормами, морквою, цукровим буряком. Годівля влітку на пасовищах з підкормкою концентратами і постійним контролем в раціоні сухої речовини, сирого протеїну, макро- і мікроелементів.

Першочерговим завданням при годівлі коней є:

- забезпечення вироблення повноцінних збалансованих кормів;
- забезпечення племрепродукторів та товарних ферм комбікормовими мінізаводами (дробарками) для зернових кормів і змішувачами для змішування всіх компонентів, які входять до складу комбікорму;
- створення в племрепродукторах культурних пасовищ із розрахунку 15-20 га на 1 конематку.

Одним словом, конярство необхідно відродити.

Висновки. Для виходу конярства з умов, які склалися, необхідно покращити селекційно-племінну роботу, створити необхідні умови годівлі і утримання коней.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зозуля О.Л. Миколаївська кінно-спортивна школа. - К.: Здоров'я, 1983.
2. Бюлетень ЦСУ. – 2005.
3. Програма селекції коней української верхової породи на 2003-2010 роки. – К.: Аграрна наука, 2003. – С.57-61.